

Verhalen geschreven door ons Schrijversteam

● Een speciale tramhalte voor de amorphophallus titanum

Toen de Landbouwhogeschool Wageningen nog een tropische kas bezat, prijkte daar voor de oorlog als *pièce de résistance* een exemplaar van de amorphophallus titanum (letterlijk: reusachtige misvormde penis), een vleesetende plant met de grootste bloem ter wereld. De reuzenaronskelk, zoals de Nederlandse naam luidt, komt in de natuur voor in West-Sumatra. In Nederland is de uiterst zeldzame plant nog te vinden in de hortus botanicus van Leiden.

De enorme bloem bloeit zelden en dan nog met grote tussenpozen. Voor zover bekend heeft het Wageningse exemplaar maar twee keer gebloeid, de eerste keer van medio juli tot medio augustus 1932 en later nog een keer in mei 1935. De bloem verspreidt tijdens de bloei een zeer onwelriekende aaslucht, waarmee vliegen, die voor bestuiving moeten zorgen, worden aangetrokken. Dit publieksonvriendelijke gedrag vormde geen beletsel voor de massale toeloop van belangstellenden.

Hoewel de tropische kas geen openingstijden voor het publiek kende, maakte men voor deze gelegenheden een uitzondering. De tropische kas stond niet ver van de Generaal Foulkesweg en ter hoogte van deze kas was tijdens de bloeidagen zelfs een speciale halte van de Oosterstoomtram gecreëerd.

De plant heeft de Tweede Wereldoorlog helaas niet overleefd. De geallieerden, die zich na de verloren Slag om Arnhem in de Betuwe hadden verschanst, bestookten het oosten van Wageningen met hun artillerie, waarbij verschillende gebouwen, onder meer de tropische kas met de kwetsbare amorphophallus titanum, onherstelbaar vernield werden. Het voormalige hoofd van het naburige Laboratorium voor Plantkunde, professor E. Reinders, heeft tot laat in de bezettingstijd, toen de Wageningse bevolking onder Duitse dwang de stad had verlaten, clandestien getracht de tropische collectie in stand te houden. Hij heeft echter niet kunnen voorkomen, dat de kassen in een ravage zijn veranderd.

Bij de opbouw van een nieuwe collectie na de oorlog maakte de onafhankelijkheid van Indonesië een heroriëntatie op het verzamelgebied noodzakelijk. Er viel bijvoorbeeld niet te denken aan het verwerven van een nieuwe reuzenaronskelk uit Sumatra. In samenspraak met Leidse en Utrechtse collega's richtte het Laboratorium voor Plantensystematiek, waar de tropische kas onder ressorteerde, haar aandacht voortaan op het Afrikaanse continent. Zodoende bestond de naoorlogse collectie tropische planten voornamelijk uit flora uit Afrika, waar de amorphophallus titanum niet voorkomt. Ook die collectie is kortgeleden uit Wageningen verdwenen en naar Leiden overgebracht.

Kees Gast (april 2021)

De Wageningse amorphophallus titanum die een eigen tramhalte kreeg...

Terug naar Wageningse... [klik hier](#)